PL 96
Betonimiehenkuja 4
02151 ESPOO
gtk@gtk.fi

17.10.2018

GTK/51/00.07/2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta torstai 18.10.2018 klo 10:00 / VNS 2/2018

Asiantuntijapyyntö Valtioneuvoston paikkatietopoliittinen selonteko

Geologian tutkimuskeskus (GTK) haluaa tuoda esille seuraavat näkökohdat:

1. Pidämme selonteon kokonaistavoitetta hyvänä: julkishallinnon toimijat velvoitetaan huolehtimaan keskeisten paikkatietojen yhteiskäyttöisyydestä ja saatavuudesta tietoturva, henkilötietojen suoja ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuus huomioiden. Toisaalta on arvioitava, missä määrin tavoiteltavat hyödyt voivat kaventua tietosuojaan ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen liittyvien rajoitusten vuoksi. Varautuminen selonteossa esitetyillä toimilla digitalisaation, tekoälyn ja robotisaation lisääntymiseen sekä uudenlaisten palvelukokonaisuuksien ja liiketoiminnan syntymisen mahdollistamiseen on välttämätöntä.

2. Mielestämme paikkatiedon ekosysteemi ja alustojen sekä palveluiden liityntä siihen rajapintapalvelujen kautta on toimiva konsepti. GTK:lla on valmius kytkeä sen hallinnoima olennainen geologinen tieto osaksi paikkatiedon ekosysteemiä. Käynnissä oleva Paikkatietoalusta (PTA) - hanke on tärkeä erityisesti kuntien paikkatietoaineistojen saamiseksi yhteiskäyttöön. Lisäksi, laajentamalla GTK:n 3D-Suomi – tavoitetta, se mahdollistaisi pidemmällä aikavälillä eri toimijoiden tuottamiin mallinnustietoihin perustuvan Suomen moniulotteisen virtuaalimallin tuottamisen. Paikkatietojen yhdistäminen ja paikkatietoanalyysit mahdollistavat lisäarvon tuoton.

3. Paikkatiedon ekosysteemiin liittyen toimijoiden kannusteet ja intressit eivät tule selonteossa riittävän selvästi esille. Myös julkisille toimijoille tarvitaan kannusteita. Mielestämme toimivaan ekosysteemiajatteluun liittyy monisuuntainen yhteistoimintamalli, jossa kaikille toimijoille on kannusteita ja intressejä pelkän velvoiteperusteen sijaan. Raha ei ole ainoa kannuste, vaan intressi voi perustua esim. vastavuoroiseen tiedon vaihtoon tai mahdollisuuteen tukeutua hyvin toimiviin yhteisiin palveluihin. Korostamme lisäarvon saamista moniroolisuuden kautta, jolloin sama organisaatio voi olla useassa roolissa tiedontuottajana, hyödyntäjänä ja palvelun tarjoajana. Tästä on esimerkkinä GTK, jonka tehtävänä kansallisena Geotietokeskuksena on olla vahva geologisen tiedon tuottaja, hallinnoija ja jakelija. Yritysten saama lisäarvo ja intressi toimia osana paikkatiedon ekosysteemiä eivät myöskään tule selonteossa kovin selkeästi esille.

4. Yhtenäiset tietopoliittiset periaatteet luovat kehyksen paikkatietojen yhteiskäytölle, mutta mielestämme on huomioitava, ettei kaikkia paikkatietoja ole mielekästä luokitella kategorisesti samoilla periaatteilla, vaan kullakin tiedontuottaja ja – omistajataholla on oltava mahdollisuus vaikuttaa omaan tietopolitiikkaansa oman toimintansa näkökulmasta toimialan keskeisten palvelujen turvaamiseksi.

5. Nyt selonteossa esitetyt toimenpiteet ja palvelut ovat keskeisiä. Niiden lisäksi tarvitaan yhteiset, helppokäyttöiset paikkatietopalvelut (mm. metatietopalvelu) Euroopan unionin Inspire-direktiivin ja muiden lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämiseen sen vuoksi, että myös pienempien julkishallinnon toimijoiden mm. kuntien paikkatiedot saataisiin yhteiseen käyttöön ja lainsäädännön tuomien velvoitteiden täyttäminen olisi kustannustehokasta.

6. Olemme selonteon kanssa samaa mieltä siinä, että paikkatietoon liittyvä opetusta, erityisesti korkeakouluopetusta, on kehitettävä.

Kuultavan asiantuntijan yhteystiedot:
Niina Ahtonen
Yksikön päällikkö, Digitaaliset tuotteet ja palvelut
Geologian tutkimuskeskus
puhelin 029 503 33638
sähköposti niina.ahtonen@gtk.fi